

Grot van de Handen

(11.000 - 7.500 voor Christus)

Anoniem

‘Ik lees op dit moment *Sapiens* van Yuval Noah Harari en in dat boek ben ik een afbeelding tegengekomen van de *Cueva de las manos*, de handengrot in Argentinië. Het beeld laat me sindsdien niet meer los. De prehistorische rotsteekeningen, vlakbij de rivier Río Pinturas, zijn in uitzonderlijk goede staat. Er zijn zowat tweeduizend afbeeldingen van handen te zien, naast muurschilderingen rond de jacht. In 1999 werd de grot uitgeroepen tot Unesco-werelderfgoed.’

‘Harari heeft het over de menselijke evolutie, het groepsgevoel en de vorming van de samenleving. Met de handengrot illustreert hij hoe de eerste jagers-verzamelaars overleefden.’ ‘Ik vind dit een straf beeld: tussen 13.000 en 9.500 jaar oud en toch zo hedendaags. Het is ook zo *pur sang*, gerealiseerd met organische basis-materialen als mineralen, bloed, urine en speeksel. Die keuze zit ook in mijn beeldend werk, dat een onderzoek wil zijn naar de mens en de condition humaine.’

‘De handen zijn in negatief geschilderd, gestencild zou je kunnen zeggen. Van het totaalbeeld gaat een mysterieuze kracht uit. Het zou kunnen verwijzen naar een jachtritueel, naar een ontgroeningsceremonie van adolescenten, naar een bewegwijzering of naar territoriumafbakening. De specialisten weten het niet precies, er circuleert een waaier aan interpretaties.’

‘Voor mij vormen de handen een poort tussen heden en verleden. Ze lijken contact te zoeken, ons letterlijk de hand te reiken. Ze willen ons iets vertellen. Ik lees er een wederopstanding in, van voorouders die ons een boodschap willen overbrengen.’

Tegelijkertijd herinneren ze mij aan het concept van de wedergeboorte: hoe krachtig kan het overdragen van oeroude rituelen, van kennis van generatie op generatie, wel niet zijn?’ ‘Ook onze hang naar onsterfelijkheid zit erin vervat. Deze onbekende mensen, ook al leefden ze in de prehistorie, hebben op de muren van deze grot hun aanwezigheid verewuigd. Ze zijn op deze manier een stukje onsterfelijk geworden.’

‘In deze hachelijke tijden roepen de handen ook een sterk groepsgevoel op. We leven in een sterk individualistische maatschappij, die aan hoog tempo voortraast. De huidige coronamaatregelen herinneren ons weer aan groepssolidariteit en gemeenschapszin, die noodzakelijk zijn voor overleving. Voor mij staan deze handen ook symbool voor het collectief, voor hoe we samen sterk zijn. Onze levenswijze is de voorbije weken sterk veranderd. Maar ons mens-zijn: het is hetzelfde gebleven.’

GEERT VAN DER SPEETEN

SOFIE MULLER

Kunstenares. Volgde in Antwerpen een opleiding als schilder. Koos daarna vooral voor sculptuur in brons en albast, materiaal dat dicht aanleunt bij de menselijke huid.

